

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
do spraw
Unii
Europejskiej**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WYKORZYSTYWANIA ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ
(NR 15)
z dnia 26 marca 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Unii Europejskiej – podkomisji stałej do spraw wykorzystywania środków pochodzących z Unii Europejskiej (nr 15)

26 marca 2026 r.

Podkomisja stała do spraw wykorzystywania środków pochodzących z Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Pudy (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- **informacja na temat programów współpracy przygranicznej Interreg (2021–2027) – stan realizacji i plany na przyszłość,**
- **sprawy bieżące.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Rafał Baliński** dyrektor Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej i **Julia Kowalczyk** zastępca dyrektora Departamentu Relacji i Rozwoju Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Roczkowska** – specjalista ds. międzynarodowych w Wydziale Spraw Europejskich w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej, **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w BSEM.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dzień dobry państwu.

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Witam serdecznie wszystkich obecnych członków podkomisji, pana posła Polaka. Witam serdecznie również przedstawicieli MFIPR. Dziś jest z nami pan dyrektor Rafał Baliński, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Terytorialnej w MFIPR. Witam panią Julię Kowalczyk, zastępcę dyrektora Departamentu Relacji i Rozwoju Związku Przedsiębiorców i Pracodawców. Witam państwa bardzo serdecznie. Rozpoczynamy nasze posiedzenie.

Czy są uwagi do porządku? Nie widzę.

W takim razie przechodzimy do rozpatrzenia pierwszego punktu porządku dziennego, czyli informacji na temat programów współpracy przygranicznej Interreg (2021–2027) – stan realizacji i plany na przyszłość. Otrzymaliśmy materiały i zostały one państwu przekazane.

MFIPR – jak już powiedziałem – reprezentuje pan dyrektor Rafał Baliński. Bardzo proszę pana dyrektora o przedstawienie tematu naszego dzisiejszego posiedzenia. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Rafał Baliński:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry, panie przewodniczący, szanowni państwo.

Rzeczywiście, jeżeli chodzi o programy współpracy Interreg, to w ministerstwie koordynujemy współudział Polski we wdrażaniu tych programów. W obecnej perspektywie jest to w sumie 11 programów – zarówno uwzględniających wymiar współpracy transgranicznej, transnarodowej, jak i międzyregionalnej. Spośród tych 11 programów 4 programami współpracy transgranicznej zarządza MFIPR, pozostałymi programami zarządzają nasi partnerzy z zagranicy. Jeżeli chodzi o stan i postęp wdrażania programów, to chciałbym się skoncentrować na tych programach, za które bezpośrednio jesteśmy odpowiedzialni. I tutaj mam na myśli programy współpracy: „Interreg Polska–Słowacja”, „Interreg Polska–Saksonia”, „Interreg Południowy Bałtyk” i „Interreg Polska–Ukraina”.

W przypadku tych programów wspólne komitety monitorujące wybrały w sumie dotychczas 362 projekty. Wykorzystanie funduszy tych programów w wybranych projektach wynosi blisko

92%. MFiPR, które dzisiaj reprezentuję, a konkretnie Departament Współpracy Terytorialnej, bezpośrednio zawiera umowy z beneficjentami tych projektów. Do tej pory zawarliśmy tych umów w sumie na kwotę ponad 466 mln euro, co odpowiada blisko 90% dostępnych funduszy wkładu unijnego. Dużymi krokami przybliżamy się do pełnego zakontraktowania dostępnych funduszy.

W przypadku poszczególnych czterech programów najwyższy poziom zawartych umów dotyczy programu „Interreg Polska–Słowacja” – to jest 96%. Drugi, równie bardzo wysoki wynik osiągnęliśmy w programie współpracy z Ukrainą – 92%, w przypadku programu „Interreg Południowy Bałtyk” – 86%, a blisko 70% w przypadku programu „Interreg Polska–Saksonia”. Ale tak jak powiedziałem, trwa wybór kolejnych projektów, który przełoży się w perspektywie wakacji, najdalej jesieni, na osiągnięcie pożądanego stanu kontraktacji bliskiego już 100%.

Jeżeli chodzi o poziom poświadczonych wydatków do Komisji Europejskiej, to w przypadku tych czterech programów osiągnęliśmy w sumie 12,5% certyfikacji w odniesieniu do pełnego wkładu unijnego funduszy dostępnych dla naszych projektodawców, beneficjentów. Jeżeli chodzi o nabory, to większość już została zrealizowana, więc jest za nami. Trwają jeszcze pojedyncze konkursy, które doprowadzą nas do pełnego wykorzystania funduszy.

Jako przykład tylko mogę wymienić, że chociażby w przypadku programu „Interreg Polska–Słowacja” obecnie toczą się nabory prowadzone w ramach funduszy małych projektów, zarówno w Polsce, jak i na Słowacji. Ale także w przypadku programu współpracy transgranicznej na zachodniej granicy Polski – odpowiednio z Brandenburgią czy Meklemburgią, Pomorzem Przednim – jeszcze toczą się nabory.

Jeżeli chodzi o stan zaawansowania wszystkich tych programów, które są zarządzane przez naszych partnerów zagranicznych, to mogę powiedzieć, że poziom wybranych projektów waha się od blisko 60% dostępnej alokacji do prawie 99% dostępnej alokacji. I tak jak powiedziałem, przyrastają sukcesywnie. W tym roku ten poziom będzie bliski pełnego wykorzystania.

Teraz przechodząc może do nadchodzącej perspektywy finansowej, przechodząc do tego, co nas czeka w kolejnym okresie programowania, czyli perspektywy unijnej i funduszy unijnych na lata 2028–2034, może zacząć od ram prawnych, które mają znaczenie dla programu współpracy Interreg. Będą to przepisy odpowiednio rozporządzenia ustanawiającego taki wspólny fundusz dla państw i regionów. Można o nim mówić jako o takim rozporządzeniu horyzontalnym, w ramach którego finansowana będzie m.in. polityka spójności, wspólna polityka rolna.

Rozporządzeniem, które będzie miało kluczowe znaczenie dla programów Interreg, będzie rozporządzenie ustanawiające Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w tym Europejską Współpracę Terytorialną i Fundusz Spójności. Kolejnym aktem prawnym, także wiążącym nasze prace i nasze działania w nowej perspektywie, będzie rozporządzenie w sprawie ram wykonania. Wprowadzi ono nowy model rozliczeń programów oparty o wyniki, który będzie bardzo podobny do obecnego modelu wdrażania KPO, czyli przejdziemy na płatności za wyniki, w odróżnieniu od tego, jak teraz funkcjonują programy. A teraz funkcjonuje to tak, że rozliczamy się z Komisją Europejską na podstawie wydatków rzeczywistych, które są przez nas poświadczane – tych wydatków beneficjentów, które są przez nas poświadczane do Komisji, a następnie refundowane przez Komisję.

Ostatnim aktem prawnym UE, który będzie miał znaczenie dla współpracy zewnętrznej – mam na myśli przede wszystkim program współpracy transgranicznej między Polską a Ukrainą – będzie rozporządzenie pod nazwą „Globalny wymiar Europy”, na podstawie którego Komisja Europejska będzie mogła wnieść swój wkład finansowy do przyszłego budżetu tego programu.

Całkowitą nowością jest to, że oprócz planów partnerstwa krajowego i regionalnego programy Interreg będą funkcjonowały w ramach odrębnego planu Interreg. Będzie on wspólny dla całej UE, a dotychczasowe programy współpracy, tak jak obecnie przedstawiłem państwu poziom zaawansowania tej obecnej perspektywy, będą – można powiedzieć – semantycznie częścią tego planu. Każdy z dotychczasowych programów, czy to kontynuowany, czy będący nową inicjatywą, będzie nosił nazwę rozdziału tego planu. Plan także będzie zawierał informacje dotyczące zasad wdrażania oraz docelowo listę wszystkich programów Interreg wraz z obszarami geograficznymi i finansami.

Kilka słów na temat tego, co aktualnie się dzieje w związku z projektami rozporządzeń. Wciąż trwają jeszcze negocjacje. W Radzie mówiło się jeszcze do niedawna, że kompromis może być osiągnięty w perspektywie końca tego roku. My aktualnie szacujemy, że trilogi – m.in. dotyczące zakończenia rozmów i finalizacji, ustalenia nowych przepisów – rozpoczną się w marcu przyszłego roku, co może nas doprowadzić do tego, że nowe rozporządzenie, głównie to, które

nas interesuje, czyli w zakresie programów współpracy Interreg, wejdzie w życie wraz z pozostałym pakietem rozporządzeń do jesieni.

To są nasze aktualne kalkulacje, mając na uwadze to, co aktualnie się dzieje, mając na uwadze to, co słyszymy z innych państw i z Komisji Europejskiej, ale także głosy z Parlamentu Europejskiego. To będzie miało wpływ głównie na terminy dotyczące możliwości złożenia planów czy rozdziałów, czyli nowych programów Interreg i ich przyjęcia przez Komisję Europejską. Czyli licząc – powiedzmy – od jesieni 2027 r., zakładając, że rzeczywiście rozporządzenia wejdą w życie, zostaną opublikowane w poszczególnych wersjach językowych, m.in. w polskiej wersji językowej, to będziemy mogli liczyć 9 miesięcy jako termin wiążący dla państw na złożenie programów Interreg nowej perspektywy, czyli już wkraczamy w 2028 r. To jest taki kontekst szerszy z uwarunkowaniami prawnymi.

Aktualnie prowadzimy konsultacje, rozmowy z naszymi partnerami zagranicznymi. Częściowo umówiliśmy się już co do kontynuowania podziału tych ról w programach. Konkretnie mam na myśli rolę instytucji zarządzającej – w ramach ustaleń wewnętrznych i zgodnie ze wstępnymi ustaleniami z naszymi partnerami. Zamierzamy kontynuować rolę wiodącą, czyli instytucji zarządzającej, dla dotychczasowych czterech programów współpracy transgranicznej, które wymieniłem, czyli „Interreg Polska–Słowacja”, „Interreg Polska–Ukraina”, „Interreg Południowy Bałtyk” i „Interreg Polska–Saksonia”.

W połowie kwietnia i pod koniec kwietnia organizujemy pierwsze inicjujące spotkania międzynarodowych grup roboczych dla programu „Interreg Polska–Słowacja” i „Interreg Polska–Ukraina”. Do grup roboczych, tak jak do tej pory, zamierzamy zaangażować szerokie grono partnerów, interesariuszy zarówno szczebla regionalnego, lokalnego, euroregiony, europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej – tam, gdzie to jest właściwe – ale także naszych partnerów społecznych, gospodarczych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

W tej nowej perspektywie taką nowością jest... Ponieważ Komisja Europejska zachęca nas zwłaszcza do tego, żeby angażować przedstawicieli młodego pokolenia, tak też zamierzamy zrobić. Wystosowaliśmy nasze zaproszenie do młodego pokolenia, aby włączyło się w prace grup roboczych dla programu „Interreg Polska–Słowacja” i „Interreg Polska–Ukraina”. Już teraz tak zrobiliśmy, kierując odpowiednio pismo do KPRM. W jednym z departamentów jest sekretariat Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem, jednocześnie w tym samym departamencie znajduje się sekretariat Komitetu ds. Pożytku Publicznego, który w obecnej perspektywie wyłania przedstawicieli organizacji pozarządowych. Partnerów społecznych zamierzamy pozyskać, kierując zaproszenie do Rady Dialogu Społecznego. Liczymy na obecność przedstawicieli gospodarczych czy też przedstawicieli reprezentujących uczelnie wyższe w grupach roboczych.

Jeżeli chodzi o zawartość merytoryczną i wybór potencjalnych celów współpracy Interreg, to znaczenie mają dwa cele szczegółowe rozporządzenia horyzontalnego. Jeden z nich związany jest z rozwojem trwałego dobrobytu. Tutaj mieszczą się tematycznie chociażby takie aspekty jak rozwój transportu, energetyka, turystyka czy klimat i środowisko. Drugi cel jest celem społecznym, nakierowanym na wspieranie rynku pracy, rozwój, edukację społeczeństwa.

Do tego dochodzą jeszcze specyficzne cele dla programów Interreg. Dwa z tych celów szczegółowych mamy obecne już teraz, na lata 2021–2027. Jednym z nich jest współpraca instytucji, czyli poprawa rządzenia w wymiarze transgranicznym. Drugim jest bezpieczna Europa, który dotyczy wyłącznie programu współpracy zewnętrznej, konkretnie Polska–Ukraina. Mamy też nowy cel potencjalny związany ze zwiększeniem odporności regionów graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą. I może jeszcze dwa słowa na temat właśnie tego wymiaru współpracy.

Rzeczywiście programy współpracy z Rosją i Białorusią miały miejsce w dotychczasowej historii programów współpracy Interreg, więc mieliśmy te programy, ale przerwaliśmy współpracę wskutek konfliktu wywołanego przez Federację Rosyjską. Ta współpraca już nie będzie kontynuowana. Cel, proponowany przez Komisję Europejską w nowych aktach prawnych, w propozycjach aktów prawnych na nową perspektywę, stwarza możliwość przekierowania dotychczasowej współpracy z Rosją czy z Białorusią na rzecz regionów granicznych, na współpracę bardziej w kierunku zachodu UE, czyli tych państw, które są sojusznikami i są po prostu krajami i partnerami godnymi pełnego zaufania.

Obecnie analizujemy jeszcze wyniki dotychczasowych doświadczeń w programach, przyglądamy się analizom, które są udostępniane także przez Komisję Europejską i przez program ESPON, który przygotował dla każdego programu współpracy na granicach wewnętrznych odpowiednią analizę społeczno-gospodarczą. W takim jednolitym – powiedziałbym – kształcie

przedstawiają te analizy, przekrój po najważniejszych danych, istotnych dla przyszłej perspektywy, a potencjalnie także programów współpracy. Jednocześnie analizujemy oczywiście dokumenty, strategie, wszystkie te dokumenty, które mają dla nas znaczenie i mogą być wykorzystane w pracach nad wyborem odpowiednich celów tematycznych i obszarów współpracy w programach.

Oczywiście w gronie międzynarodowych grup roboczych nowy kształt programów będzie ustalony, a przed złożeniem tych programów do Komisji Europejskiej do zatwierdzenia już po wejściu w życie wszystkich aktów prawnych zamierzamy też przedstawić nasze propozycje do konsultacji w kraju. Finalnie zakładamy, że Rada Ministrów, działając z upoważnienia – czy może Komitet do Spraw Europejskich działający z upoważnienia Rady Ministrów – wyrazi zgodę na przystąpienie do tych programów z udziałem Polski, przed złożeniem naszej propozycji rozdziałów, czyli dotychczasowych programów, do Komisji Europejskiej do akceptacji.

Jeśli chodzi o budżet, to cała dostępna, proponowana alokacja funduszy unijnych na wszystkie programy Interreg w UE przekracza 10 mld euro – to kilkanaście procent więcej niż obecnie. Natomiast przydział Polski wynosi 611 mln euro. Jest to niespełna 10% więcej niż do tej pory. Nasz przydział wynika z klucza unijnego podziału opartego wyłącznie o kryterium ludności.

Kończąc, chciałbym podziękować za możliwość prezentacji. Jestem oczywiście otwarty na ewentualne pytania, jakąś dyskusję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie dyrektorze, szanowni państwo, dziękujemy za przedstawienie naszego tematu w punkcie pierwszym.

Otwieram dyskusję.

Mam od razu parę pytań, które nasuwają się w związku z tym, co pan przedstawił, odnośnie do przyszłości.

Po pierwsze, niestety jest tak, że z tego materiału, który pan dyrektor nam przedstawił, wynika, że są bardzo duże różnice pomiędzy wykorzystaniem środków, na przykład w programach „Interreg Polska–Słowacja” a „Interreg Południowy Bałtyk”, już o Saksonii nawet nie mówię. One zawsze były, to nie jest jakaś nowość. Jak udaje się rozwiązywać problemy? Jakże to są główne problemy, aby wyrównać możliwość wykorzystania tych środków? Bo to jest 10% różnicy w kontraktacji, to jest bardzo dużo.

Drugie pytanie jest trochę bardziej merytoryczne, dotyczące samego stanowiska ministerstwa i jego prac w sprawie tego, co pan przedstawił, czyli przyszłości programów Interreg w porównaniu do KPO – że to ma być takie podobne. Mamy przeświadczenie, bardzo często mamy informacje dotyczące tego, że jednak strona polska nie zgadzała się dotychczas ze stanowiskami w innych programach – nie w Interreg, ale w FEnIKS i w programach regionalnych. Trwała batalia o to, aby jednak pozostawić sposób funkcjonowania w oparciu o te programy, które zostały przez stronę polską stworzone.

Zresztą chyba wszyscy państwo zdajecie sobie sprawę z tego, że Polska zawsze była pokazywana jako lider wykorzystania środków europejskich i z naszej perspektywy to rozwiązanie, które było dotychczas, było korzystne. Nie wiemy, jakie będzie przyszłościowo, ale możemy podejrzewać, że w oparciu o te wskaźniki czy o zbudowanie takiego europejskiego Interreg, jak pan to ładnie nazwał, to wykorzystanie może być obarczone innymi problemami.

W związku z tym pytanie – jakie działania ministerstwo podjęło, żeby do tego nie doszło? I jak wyglądają rozmowy z Komisją Europejską w tej sprawie? Jednak z perspektywy pana dyrektora, posłów, tych, którzy są w tym pasie przygranicznym, jak i tych, którzy nie są, dobrze byłoby, aby te warunki pozostały takie, jakie były wcześniej.

To takie moje dwa pytania.

Pan przewodniczący Gołojuch jeszcze ma pytanie. Bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Gołojuch (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, państwo dyrektorzy, szanowni państwo, ja w nawiązaniu do tego, co pan dyrektor powiedział w końcówce swojej wypowiedzi.

Otóż przygotowanie do wdrożenia Interreg na lata 2028–2034, już ten program ramowy, który został stworzony... Do tego jeszcze wiemy, jaka kwota będzie przysługiwać Polsce, jaka jest globalna kwota i wiemy, na co środki w tej perspektywie są wydatkowane. Zresztą mamy w informacjach, jak wygląda nabór wniosków. Przychylając się też do tych pytań, o których

wspomniał pan przewodniczący, chciałbym jeszcze poruszyć jeden temat. Mianowicie to, co się dzieje w obrębie Bałtyku.

Otóż jeśli chodzi o dotychczasowe programy, m.in. „Innowacyjny południowy Bałtyk”, „Zrównoważony południowy Bałtyk”, „Atrakcyjny południowy Bałtyk”, co dotyczy m.in. turystyki, i „Aktywny południowy Bałtyk” – wszystko w porządku, ale nie dostrzegamy niebezpieczeństwa, jakie jest na dnie Bałtyku. Mianowicie chodzi mi tu o substancje niebezpieczne pozostawione w większości w czasie II wojny światowej – zatopione statki z amunicją, z bronią wszelkiego rodzaju. To nie jest dokładnie zbadane. Czy MKiŚ nie powinno podjąć działań? Chodzi o dodatkową kwotę w ramach Interreg, bo to przecież nie dotyczy tylko Polski, ale wszystkich krajów leżących nad Bałtykiem. Chodzi o to, żeby podjąć działania, opracować technikę neutralizacji, wydobywania. Jest na ten temat wiele różnego rodzaju informacji, które napawają niepokojem, może opracowań to jeszcze nie, bo one się dopiero tworzą. Ostatnio przeczytałem wiele artykułów na ten temat.

Posel Patryk Gabriel (KO):

Przepraszam, panie przewodniczący, Jarosław Wałęsa, będąc w Parlamencie Europejskim, zajmował się taką sprawą. Są fundusze, które mają się zająć zabezpieczeniem tego wielkiego niebezpieczeństwa.

Posel Kazimierz Gołojuch (PiS):

Tak, to prawda, ale jeszcze nie zostało to uruchomione. Wiem, bo czytałem. Chciałem zmierzać do tego, że ten temat został poruszony. Chodzi o to, że czas ucieka, a to wszystko koroduje i nie mamy wiele czasu, żeby podjąć natychmiastowe działania. Zmierzałem do tego, że pewne sprawy zostały już poruszone na arenie unijnej, ale jeszcze żadne prace nie zostały bezpośrednio wdrożone.

Mogę podzielić się informacjami, które wyczytałem ostatnio, to mnie trochę niepokoi. Niepokoi mnie jako po prostu posła nie tylko swojego regionu, ale Rzeczypospolitej. Jeżeli coś byłoby możliwe, oprócz tego, co kolega dopowiedział, to chodzi o to, żeby podjąć działania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Jeszcze się zgłaszał pan poseł Piotr Polak i zakończymy tę rundę pytań. Bardzo proszę.

Posel Piotr Polak (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, panie dyrektorze, moje pytanie też dotyczy przyszłości, czyli nowego okresu 2028–2034, bo w tym wnioski są praktycznie poskładane i środki są rozdysponowane.

Kolega pytał o północ, o Bałtyk, ja bym zapytał o południe – czy rozważaliście państwo taki program, który byłby aż dla trzech państw? Myślę, że on jest istotny, bo temat powraca. Chodzi mi o styk Polski, Czech i Niemiec, tego obszaru, który jest związany z kopalnią w Turossowie. Powraca znów problem ze strony czeskiej, że do tego porozumienia, które było chyba zawarte w 2022 r., są uwagi. W dyskusji pojawiają się nowe tematy dotyczące przestrzeni związanej właśnie z ochroną środowiska, ale myślę, że nie tylko. Czy rozważaliście państwo, żeby powołać nowy Interreg, wygenerować jakąś znaczącą kwotę, która by tamte tematy – myślę, że dla wszystkich trzech państw ważne – w jakiś sposób uspokoiła i pozwoliła jeszcze w miarę spokojnie funkcjonować tej odkrywce, nie stwarzać problemu dla wszystkich mieszkańców, którzy z tym terenem sąsiadują? Myślę, że warto by przemyśleć taki temat i jeśli on nie jest uwzględniony, może udałoby się jeszcze, jeśli nie jest za późno, zająć się tą sprawą. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie dyrektorze, prosimy o odpowiedzi na pytania państwa posłów.

Dyrektor departamentu MFiPR Rafał Baliński:

Zacznę od początku, czyli pierwszego pytania, które dotyczyło postępu w temacie różnic, które występują między poszczególnymi programami.

Odnosząc się do chociażby kwestii wykorzystania funduszy w ramach programu „Interreg Południowy Bałtyk” czy programu „Interreg Polska-Saksonia”, to mogę powiedzieć, że dzisiaj akurat spotyka się Komitet Monitorujący dotyczący programu „Interreg Południowy Bałtyk”, który – zakładam – wybierze kolejne projekty przekraczające w sumie 12 mln euro wkładu unijnego w tym programie, co przełoży się – licząc na to – na zakontraktowanie pełnych bądź

prawie pełnych funduszy tego programu do wakacji, może do jesieni. W przypadku programu „Interreg Polska–Saksonia”, gdzie ten postęp w kontraktacji jest bliski 70%, Komitet Monitorujący będzie jeszcze w drugim kwartale tego roku rozpatrywał rekomendowane projekty do wysokości 20 mln euro, co, zakładam, przybliży nas do pełnego wykorzystania dostępnych funduszy w tym roku.

Jeśli chodzi o drugą kwestię, czyli rzeczywiście kontrowersyjny model wdrażania i wykorzystania funduszy unijnych na lata 2028–2034, proponowany przez Komisję Europejską, czyli rozliczanie przede wszystkim za wyniki, a nie za koszty rzeczywiste, Polska od samego początku oponowała, kwestionując tak znaczące zmiany. Przede wszystkim skupiamy się na negocjacjach dotyczących tego rozporządzenia i sygnalizujemy KE, że nowy model, oparty m.in. o reformy czy inwestycje w przypadku programów współpracy międzynarodowej, nie może oznaczać reform w klasycznym tego słowa znaczeniu. Mogłoby się okazać, że programy nie będą w stanie realizować takiego modelu. Widzimy przychylność ze strony Komisji Europejskiej co do tego, aby w ścisłej współpracy, w takim partnerstwie tak zaproponować nowy zakres działań i interwencji przyszłych programów Interreg, aby one głównie były jednak koncentrowane na wymiarze inwestycji i ewentualnie reformach, ale rozumianych odpowiednio do problemów, potrzeb i luk rozwojowych, które dotyczą współpracy transgranicznej, czyli pożądanego stanu, do którego strategia programu miałyby dążyć w tym kontekście.

Jeśli chodzi o kwestie substancji niebezpiecznych w Morzu Bałtyckim, to mogę powiedzieć, że już dotychczas rzeczywiście jeden program większego wymiaru współpracy transnarodowej w obrębie basenu Morza Bałtyckiego – może nie konkretnie akurat program „Interreg Południowy Bałtyk”, który pan wymienił – finansował czy wspierał projekty, które zajmowały się mapowaniem tych miejsc w Morzu Bałtyckim, które zostały dotknięte akurat tym tematem. Były badane także wraki statków z czasów II wojny światowej. Co najmniej jeden projekt finansowany przez „Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027” był kontynuowany. Mamy już na tym polu – można powiedzieć – pewne osiągnięcia.

Sam program „Interreg Południowy Bałtyk, który jest konkretnie pod naszym nadzorem, oczywiście dotyczy kwestii ochrony wód południowego Bałtyku. Jak miemam, fundusze już zostały w pełni wykorzystane. Zresztą każdy z obecnych programów i wszystkie przyszłe programy współpracy Interreg będą zobligowane do tego, aby przeznaczyć określony wymiar w skali dostępnych środków, konkretnie 35%, na ochronę środowiska i inicjatywy, inwestycje związane z łagodzeniem i dostosowaniem się do zmian klimatu. To jest – myślę – taki aspekt, który będzie łączyć wszystkie programy, ale w ogóle fundusze unijne.

W ramach tych wymagań i dotychczasowych doświadczeń stwarza to nam i otwiera dalsze możliwości do tego, aby ten temat po prostu nie zniknął. Rzeczywiście wymiar współpracy w obrębie południowego Bałtyku i w ogóle w obrębie całego basenu Morza Bałtyckiego jest widoczny i realizowany na miarę możliwości finansowych, którymi te programy dysponują.

Jeżeli chodzi o ostatnie pytanie pana posła Polaka, rzeczywiście wariant współpracy trójstronnej był przez nas rozpatrywany na granicy Polska–Czechy–Niemcy. Proponowaliśmy naszym partnerom – i czeskim, i z Saksonii – aby zawiązać taki wspólny program w nowej perspektywie finansowej oraz wykorzystać jego potencjał także do rozwoju współpracy trójstronnej. Mogę tylko powiedzieć tyle, że rozmawialiśmy i z Saksonią, i z Czechami i ostatecznie nie doszliśmy niestety do porozumienia – mimo naszych najszczerzych chęci, aby właśnie taki program realizować. Strona czeska powiedziała, że teraz dla nich to byłoby nowe zadanie. Oni już teraz mierzą się z ograniczeniami i – tak przynajmniej ja to rozumiem – uszczupleniem administracji, to znaczy osób, które zajmują się współpracą Interreg. Chociażby z tego powodu byłoby to dla nich nie do zrobienia. Wolą z nami rozmawiać o tym, aby stwarzać możliwość trójstronnych projektów, ale w ramach dotychczas dwustronnych programów, co oczywiście nie będzie dokładnie tą szansą, o której my myśleliśmy i którą proponowaliśmy. Mam nadzieję, że odniosłem się do państwa pytań.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo serdecznie dziękujemy.

Szanowni państwo, czy ktoś z państwa ma jeszcze jakieś pytania? Nie widzę. Bardzo dziękuję za udzielenie odpowiedzi na nasze pytania.

Zapytam również panią Julię Kowalczyk, czy ma pani jakieś pytania w tej sprawie albo czy chciałaby pani zabrać głos?

Zastępca dyrektora Departamentu Relacji i Rozwoju Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Julia Kowalcuk:

Bardzo dziękuję za wywołanie mnie.

Jako że jestem pierwszy raz, pozwolę sobie dzisiaj tylko się przysłuchiwać. Bardzo mnie interesują kwestie związane z programem „Interreg Polska–Ukraina”, ponieważ w Związku Przedsiębiorców i Pracodawców szefuję działowi ukraińskiemu. Zabiegamy o aktywny udział polskich firm w odbudowie Ukrainy. Takie środki, fundusze to też jedna z opcji, za sprawą której polskie firmy mogą zaistnieć nie tylko w odbudowie o infrastruktury, ale też w budowie więzi, relacji międzyludzkich.

Tak że bardzo mnie te kwestie interesują. Będę się przysłuchiwać, ale obiecuję, że będę bardziej aktywna na następnych posiedzeniach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo dziękujemy. Mogę pani podpowiedzieć, że w naszym gronie akurat mój szanowny poprzednik, obecnie wiceprzewodniczący podkomisji, pan Kazimierz Gołojuch, bardzo dużo robi na rzecz spraw związanych z Ukrainą, więc warto mieć z tym panem kontakty. Bardzo dużo – wszyscy chyba potwierdzamy. To akurat dobry adresat tego, o czym pani mówiła. Zapraszamy oczywiście na nasze kolejne posiedzenie.

Ja chciałem podziękować, ponieważ rzadko jest tak, że mogę stwierdzić oficjalnie kworum, więc bardzo serdecznie dziękuję za to państwu posłom. Cieszę się i bardzo dziękuję państwu posłom, że zaszczycili nas swoją obecnością na posiedzeniu podkomisji.

Panu dyrektorowi serdecznie chciałem podziękować za przedstawienie tematów.

Mam jeszcze jedno pytanie, zaraz pana dyrektora dopytam.

Szanownym paniom z sekretariatu chciałem bardzo serdecznie podziękować za przygotowanie dzisiejszego posiedzenia naszej podkomisji.

W drugim punkcie, szanowni państwo, tak pokrótce tylko mogę zapowiedzieć w sprawach różnych, że organizujemy wyjazdowe posiedzenie na Podkarpacie – od 1 do 3 czerwca. Będziemy zwiedzać, szanowni państwo, inwestycje sfinansowane ze środków europejskich i wykorzystanie środków europejskich na Podkarpaciu. Szczegóły u pana Kazimierza Gołojucha, który podjął się współorganizacji.

Bardzo serdecznie dziękuję i zamykam posiedzenie podkomisji.